



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ &
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πράξη 17/ 2001

Σήμερα, 4 Δεκεμβρίου 2001, ημέρα Τρίτη και ώρα 9:30 π.μ., συνεδρίασε το Τμήμα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου στην αίθουσα Συνεδριών του Π.Ι. (Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής) με Πρόεδρο τον κ. Ηλία Ματσαγγούρα, Αντιπρόεδρο του Π.Ι.

Στη συνεδρία έλαβαν μέρος οι κ.κ. Ελένη Καρατζιά-Σταυλιώτη, Κων/νος Μουντάκης, Πέτρος Μπερερής, Ιωάννης Παπαρηγορίου, Χρίστος Παπαρίζος, Γεώργιος Σιγάλας, Γεώργιος Σκαλιάπας, Σύμβουλοι του Π.Ι., Νικολέττα Γκλιάου-Χριστοδούλου, Γεώργιος Οικονόμου, Αθανάσιος Παπαζαρής, Γεώργιος Στάθης, Γεώργιος Τύπας, Μόνιμοι Πάρεδροι, Αδάμ Αγγελής, Αναστασία Παμουκτσόγλου, Μαρία Πικροδημήτρη, Μαρία Χιονίδου, Πάρεδροι επί θητεία, Σοφία Γολεγού, Αρετή Καραθανάση, Κρυσταλλία Μπούκη, Ειδικοί Πάρεδροι και οι γραμματείς του Τμήματος κ.κ. Ειρήνη Αργυρούδη και Ειρήνη Χολέβα, εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης αποσπασμένες στο Π.Ι.

Στη συνεδρία δεν έλαβαν μέρος οι κ.κ. Δημήτριος Κοντογιάννης, Βασίλειος Κουρμπέτης, Ηρώ Μυλωνάκου Κεκέ, Σύμβουλοι, Τριαντάφυλλος Τριανταφύλλου, Μόνιμος Πάρεδρος, Αλεξάνδρα Γρηγοριάδου, Χρίστος Ραγιαδάκος Πάρεδροι επί θητεία, γιατί είχαν άλλη υπηρεσιακή απασχόληση.

Στη συνεδρία έλαβαν επίσης μέρος η κ. Θεοχαρούλα Μαγουλά, Σύμβουλος και Σταματίνα Στάππα, Πάρεδρος επί θητεία, για να εισηγηθούν θέματα της αρμοδιότητάς τους.

Θέματα Ημερήσιας Διάταξης

- Θέμα 1^ο: Επικύρωση Πρακτικού Συνεδρίας 15 (6-11-2001)
Θέμα 2^ο: Έγκριση αποστολής υλικού από το Κέντρο Προστασίας Καταναλωτών (ΚΕΠΚΑ) με τίτλο «Ευρώ και Καταναλωτές»
Εισηγήτρια: κ. Θεοχ. Μαγουλά
Θέμα 3^ο: Άξονες Περιεχομένου και Δραστηριοτήτων Αγωγής Υγείας για το Δημοτικό Σχολείο και το Νηπιαγωγείο
Εισηγήτρια κ. Στ. Στάππα
Θέμα 4^ο: Χρήση βοηθητικών βιβλίων και μη προβλεπόμενων τετραδίων εργασιών
Εισηγητές: κ.κ. Γ.Σκαλιάπας, Γ. Οικονόμου
Θέμα 5^ο: Λοιπά θέματα

Θέμα 6^ο: Ανακοινώσεις

Αφού διαπιστώθηκε απαραίτητα, άρχισε η συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Θέμα 3^ο: Άξονες Περιεχομένου και Δραστηριοτήτων Αγωγής Υγείας για το Δημοτικό Σχολείο και το Νηπιαγωγείο Εισηγήτρια κ. Στ. Στάππα

Η κ. Σταματίνα Στάππα εισηγείται:

Όπως γνωρίζετε, βάσει του άρθρου 7 παραγρ.6 του νόμου 2817/ΦΕΚ 78/Τ.Α/14-3-00

« Στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης εφαρμόζονται προγράμματα Αγωγής Υγείας, που αποτελούν τμήμα των ωρολογίων και αναλυτικών προγραμμάτων των σχολείων αυτών και περιλαμβάνουν την διδασκόμενη αναλυτική ύλη και τις σχετικές δραστηριότητες...». Επίσης με την παράγραφο 14 του άρθρου 8 του ίδιου νόμου ορίζονται Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας στις Δ/σεις Π/θμιας Εκπ/σης.

Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να οριστούν οι Βασικοί Άξονες περιεχομένου Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας, Αναλυτικά Προγράμματα και συνοπτικές οδηγίες για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών. Τα Προγράμματα αυτά δεν είναι μάθημα, είναι δραστηριότητες εκτός ωρών διδασκαλίας ή μέσα στην Ευέλικτη Ζώνη. Μπορούν όμως να διαχυθούν σε όλα τα μαθήματα, αρκεί οι εκπαιδευτικοί να έχουν επιμορφωθεί στα θέματα Αγωγής Υγείας.

1. Βασικοί Άξονες Περιεχομένου Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας

Η Αγωγή Υγείας στα σχολεία είναι μία δραστηριότητα, η οποία συμβάλλει στην αναβάθμιση της σχολικής ζωής και στη σύνδεση του σχολείου με την κοινωνική πραγματικότητα.

Σκοπός της Αγωγής Υγείας είναι η προάσπιση, η βελτίωση και η προαγωγή της ψυχικής και σωματικής υγείας και της κοινωνικής ευεξίας των μαθητών/τριών, αφενός με την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους και της κριτικής των σκέψης αφετέρου με την αναβάθμιση του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος αυτών.

Στόχοι της Αγωγής Υγείας

1. Προάσπιση και προαγωγή της ψυχικής και σωματικής υγείας και της κοινωνικής ευεξίας.
2. Αναβάθμιση της σχολικής ζωής-Σύνδεσή της με την κοινωνική πραγματικότητα.
3. Πρόληψη του αποκλεισμού νεαρών ατόμων από την κοινωνία και την αγορά εργασίας.
4. Ανάπτυξη δεξιοτήτων και διαμόρφωση ατόμων με κριτική στάση.
5. Μείωση της σχολικής αποτυχίας και της πρόωρης εγκατάλειψης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ΑΞΟΝΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
1. Διαπροσωπικές σχέσεις – Ψυχική Υγεία (Θεματολογία Κορμού)	Ο εαυτός μου-Η σχέση μου με τους άλλους Η σχέση μου με το περιβάλλον Αυτοεκτίμηση, Ατομική ταυτότητα, Συναισθήματα, Επικοινωνία, Ενεργητική ακρόαση, Κοινωνικός αποκλεισμός – Ίσες ευκαιρίες, Ισότητα των δυο φύλων, Ρατσισμός, Βία, Αντιμετώπιση πένθους, Αντιμετώπιση άγχους (σχολικού– εργασιακού)
2. Πρόληψη Χρήσης Εξαρτησιογόνων ουσιών	Ναρκωτικά, Αλκοόλ, Τσιγάρο
3. Κατανάλωση και υγεία	Διατροφή και διατροφικές συνήθειες, Παχυσαρκία, Καρδιαγγειακά νοσήματα, Στοματική Υγιεινή, Γενετικά τροποποιημένα προϊόντα
4. Σεξουαλική Αγωγή–Διαφυλικές σχέσεις	Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, (AIDS, Ηπατίτιδα Β), Πρόληψη παιδικής κακοποίησης.
5. Φυσική Άσκηση και Υγεία	Ελεύθερος χρόνος
6. Κυκλοφοριακή Αγωγή – Ατυχήματα	Οδική συμπεριφορά των μαθητών-πεζών, Κράνος και Ζώνη ασφαλείας, Αρνητικές επιπτώσεις της χρήσης αλκοόλ πριν και κατά την οδήγηση, Παιδιά στο αυτοκίνητο. Τι πρέπει να γνωρίζουν οι μαθητές ως οδηγοί μοτοποδηλάτων, ως επιβάτες σχολικών λεωφορείων, αεροπλάνων, πλοίων και άλλων μέσων.
7. Περιβάλλον και Υγεία	Έκθεση σε τοξικές ουσίες και στην υπερβολική ηλιακή ακτινοβολία, Μόλυνση περιβάλλοντος (συνέπειες π. χ. καρκίνος)
3. Εθελοντισμός	Εθελοντική Αιμοδοσία, (Μεσογειακή Αναιμία), Προσφορά ιστών και οργάνων, Πρώτες βοήθειες, Εθελοντική Εργασία, Εθελοντής σχολικός τροχονόμος
1. Αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων (ανάπτυξη δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση του άγχους, του φόβου, κ.λ.π.)	Σεισμοί, Πλημμύρες, Πυρκαγιές, Ναυάγια

2 . ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες	Χρόνος
Στόχος αυτής της ενότητας είναι να βοηθήσει τα παιδιά να διερευνήσουν τις αξίες γάνω σε θέματα που φορούν την υγεία, να αναπτύξουν την παραδοχή του εαυτού τους και τις σχέσεις	Ο ΕΑΥΤΟΣ ΜΟΥ Α) Φροντίδα εαυτού μου Παρατηρώ τον εαυτό μου Πώς είμαι Πώς ξέρω τι συμβαίνει γύρω μου Περιποιούμαι και φροντίζω το σώμα μου (πώς πλένομαι, πώς ντύνομαι, πώς τρώω)	- Ανάπτυξη της δυναμικής της ομάδας. - Παιχνίδια Ρόλων, - Καλλιτεχνική δημιουργία, - Δουλειά σε	

<p>τους με τους άλλους και να τους δώσει τις κατάλληλες πληροφορίες, γνώσεις και γενικά τα εφόδια εκείνα, που θα τους επιτρέψουν να υιοθετούν υγιεινούς τρόπους ζωής.</p>	<p>Πώς ήρθα στον κόσμο Τα μωρά μεγαλώνουν μέσα στη μητέρα πριν γεννηθούν. Πώς δημιουργούνται τα παιδιά Πώς φροντίζουμε τα μωρά</p> <p>Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως: διατροφή, φυσική άσκηση και υγεία, υγιεινή σώματος, στοματική υγιεινή, σεξουαλική αγωγή.</p>	<p>μικρές ομάδες,</p> <p>-Μιμητικά Παιχνίδια -Ασκήσεις ελεύθερου συνειρμού</p>	
<p>Β) Η ΣΧΕΣΗ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. Προσαρμογή στο σχολικό περιβάλλον Αποδοχή καινούργιων όρων συμβίωσης Γνωριμία των παιδιών μεταξύ τους για ν'αποτελέσουν ομάδα</p> <p>Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως: Αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, σωματική άσκηση, ανάπαυση, διασκέδαση</p>			

κάνω;
Η επαφή μου με το φυσικό περιβάλλον.
Από ποιον μπορώ να ζητήσω βοήθεια όταν βρεθώ σε κίνδυνο.

Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως:

Τι μπορεί να οδηγήσει στην πρόκληση ατυχήματος.
Πώς μπορώ να προφυλάξω τον εαυτό μου.

Δ) ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ, ΜΜΕ

Διαφορετικοί τρόποι ζωής, συνήθειες.

Παιδιά διαφόρων εθνικοτήτων στο σχολείο. Οι διαφορές ως παράγοντας συνύπαρξης. Η αποδοχή του διαφορετικού γενικότερα.

Διαμόρφωση προτύπων και συνηθειών από τα ΜΜΕ (περιοδικά, αφίσες, ραδιόφωνο κλπ.)

Τηλεόραση: Αρνητικές και θετικές επιδράσεις. Τηλεοπτική Αγωγή.

3. Οδηγίες για την εφαρμογή Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας

Ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας μπορεί και πρέπει να προσφέρει ένα πλαίσιο στήριξης και αποδοχής για το μαθητή/τρια. Έτσι το σχολείο, με αφετηρία την Αγωγή Υγείας, μπορεί να υιοθετήσει σταδιακά ένα ρόλο υποστηρικτικό και προληπτικό μειώνοντας τις πιθανότητες εκδήλωσης ακραίων μορφών συμπεριφοράς που θα εμπόδιζαν την προσπάθεια του μαθητή για αυτονομία και δημιουργική ζωή.

Για τους παραπάνω λόγους, τόσο το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού όσο και η μεθοδολογία και η στάση του συντονιστή-εκπαιδευτικού θα πρέπει να ευνοούν τη δημιουργία ενός κλίματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας στην τάξη. Είναι σημαντικό ο κάθε μαθητής να αισθάνεται ότι είναι μέλος της σχολικής τάξης-ομάδας, μέσα στην οποία θα νιώθει άνετα να εκφραστεί χωρίς το φόβο της ειρωνείας ή της απόρριψης.

Το περιεχόμενο ενός προγράμματος Αγωγής Υγείας θα πρέπει να διαπνέεται από ένα πνεύμα το οποίο δε θα εκφοβίζει τους μαθητές ούτε θα κινδυνολογεί, δεν θα απαγορεύει ούτε θα απορρίπτει, δεν θα διδάσκει αλλά θα διαπαιδαγωγεί. Θα πρέπει να εξοικειώνει το μαθητή με ποικίλες καταστάσεις της ζωής και να τον βοηθά να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του και να αποκτά δεξιότητες έτσι ώστε να μπορεί να υιοθετεί θετικές στάσεις και συμπεριφορές στη ζωή του.

Μεθοδολογία

Η χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, η παραβατικότητα, η βία, η εφηβική εγκυμοσύνη, η σεξουαλική εκμετάλλευση και τα ατυχήματα είναι μερικά από τα φαινόμενα που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη κοινωνία και συνδέονται σε υψηλό ποσοστό με τη σχολική αποτυχία και διαρροή καθώς επίσης και με τον κοινωνικό αποκλεισμό και τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Η αντιμετώπιση αυτών των κοινωνικών προβλημάτων έχει άμεση σχέση με την ανάπτυξη ατομικών ικανοτήτων και κοινωνικών δεξιοτήτων.

Η σύγχρονη μεθοδολογία της Αγωγής Υγείας, δεν αποτελεί πλέον απλή ενημέρωση και μεταφορά γνώσεων σε εξειδικευμένα θέματα υγείας. Αντίθετα, αφορά στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για επιλογές που προασπίζουν και προάγουν την ψυχική και σωματική υγεία και την κοινωνική ευεξία, μέσα από την ενεργητική και βιωματική μάθηση.

Η ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων βασίζεται στη βελτίωση της αυτοπεποίθησης του ατόμου, και της δυνατότητας ως συνέπεια της ενδυνάμωσης των ικανοτήτων του να διαπραγματεύεται και να προβαίνει σε σωστές επιλογές.

Στη μεθοδολογία αυτή προτείνεται,

- η προσέγγιση της σχολικής τάξης ως ομάδας
- η εστίαση στην παιδαγωγική σχέση
- η ενεργητική ακρόαση ως τρόπος επικοινωνίας

Ως καταλληλότερο μοντέλο προσέγγισης προτείνεται το Ψυχοκοινωνικό, το οποίο εισάγει την έννοια των κοινωνικών δεξιοτήτων και αναπτύσσει:

- τρόπους επικοινωνίας
- τρόπους επίλυσης συγκρούσεων
- τρόπους λήψης αποφάσεων

- τρόπους συνειδητής επιλογής κ.ά.

Τα θέματα της Αγωγής Υγείας μπορούμε να τα κατατάξουμε σε εννέα βασικούς άξονες:

Ο πρώτος άξονας αποτελεί τη βασική θεματολογία κορμού, η οποία περιλαμβάνει την ψυχική υγεία-διαπροσωπικές σχέσεις. Οι υπόλοιποι οκτώ αποτελούν τα ειδικά θέματα όπως στοματική υγιεινή, διατροφή, σεξουαλική αγωγή-διαφυλικές σχέσεις, εξαρτησιογόνες ουσίες, κυκλοφοριακή αγωγή, ατυχήματα κ.α.

Η θεματολογία κορμού επικεντρώνεται στην επεξεργασία των ψυχοκοινωνικών παραγόντων που διαμορφώνουν τη συμπεριφορά και αναλύεται σε τρεις υποάξονες: ο εαυτός μου, η σχέση μου με τους άλλους, η σχέση μου με το περιβάλλον.

Τα θέματα που αναπτύσσονται στη βασική θεματολογία αποτελούν την ενιαία βάση για την επεξεργασία των επιμέρους ειδικών θεμάτων.

Τα ειδικά θέματα ενσωματώνονται στη βασική θεματολογία κορμού του προγράμματος με τη μορφή παραδειγμάτων, η επεξεργασία των οποίων επιτρέπει στο μαθητή να κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζεται και διαμορφώνεται η συμπεριφορά του σε συγκεκριμένα θέματα υγείας. Η επιλογή αυτού του τρόπου εισαγωγής των ειδικών θεμάτων γίνεται με το σκεπτικό ότι η απλή παροχή πληροφοριών δεν επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα εάν δεν συνδέεται με μια δυνατότητα του παιδιού να επεξεργαστεί την πληροφορία και να τη συνδέσει με τη γενικότερη στάση ζωής που έχει. Η αποσπασματική πληροφόρηση ενέχει τον κίνδυνο να προσεγγίζονται με γνωστικό και μαθησιακό τρόπο θέματα που έχουν άμεση σχέση με τη συναισθηματική και διαπροσωπική διάσταση της ζωής του ατόμου.

Η βασική θεματολογία αναπτύσσεται με μεθόδους ενεργητικής μάθησης όπως: ασκήσεις ελεύθερου συνειρμού, παίξιμο ρόλων, δουλειά σε μικρές ομάδες, καλλιτεχνική δημιουργία κ.λπ.

Τα θέματα που αναπτύσσονται στη βασική θεματολογία του 1ου άξονα (Αυτοεκτίμηση, Ατομική ταυτότητα, Συναισθήματα, Επικοινωνία, Ενεργητική ακρόαση) αποτελούν την ενιαία βάση για την επεξεργασία των επιμέρους ειδικών θεμάτων. Τα παραπάνω θέματα είναι αλληλένδετα μεταξύ τους και θεωρείται αναγκαία η επαναλαμβανόμενη συσχέτιση ή αναφορά σε αυτά σε όλη τη διάρκεια εφαρμογής ενός προγράμματος σύμφωνα με τις ανάγκες των παιδιών κάθε ηλικιακού επιπέδου.

Παραδείγματα σύνδεσης ειδικών θεμάτων με τη θεματολογία κορμού:

Ο εαυτός μου –το σώμα μου – αλλαγές - σεξουαλική ωρίμανση - οι σχέσεις των δυο φύλων -προφύλαξη από το AIDS.

Η σχέση μου με τους άλλους-οι σημαντικοί άνθρωποι στη ζωή μου-η ομάδα των συνομήλικων - οι επιρροές που δέχομαι από την παρέα-χρήση ουσιών.

Η σχέση μου με το περιβάλλον-η επίδραση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης-πρότυπα και αξίες που προωθούνται-η διαφήμιση-το αλκοόλ-η βία-τα ατυχήματα.

Οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν προγράμματα Αγωγής Υγείας συνεργάζονται με τους Υπεύθυνους Αγωγής Υγείας των αντιστοίχων Δ/σεων Α/θμιας Εκπαίδευσης.

Οι Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας έχουν τακτικές μηνιαίες συναντήσεις στις σχολικές μονάδες με τους εκπαιδευτικούς (συντονιστές των προγραμμάτων), όπου γίνεται συζήτηση και αξιολόγηση της εφαρμογής καθώς και διορθωτικές παρεμβάσεις για την επίλυση προβλημάτων. Οι Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας στηρίζουν τους εκπαιδευτικούς με ταχύρυθμα επιμορφωτικά σεμινάρια και προωθούν συνεργασίες των σχολείων με φορείς εξειδικευμένους σε θέματα Αγωγής Υγείας.

Οι εκπαιδευτικοί που υλοποιούν προγράμματα Αγωγής Υγείας μπορούν να συνεργάζονται : σε θέματα Κυκλοφοριακής Αγωγής με το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης και με το Υπουργείο Μεταφορών και σε θέματα Αγωγής Υγείας με το Υπουργείο Υγείας, αλλά και με πολλούς Κυβερνητικούς και μη Κυβερνητικούς φορείς όπως η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, το Κέντρο Ειδικών Λοιμώξεων, η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας, ο Οργανισμός Καταπολέμησης Ναρκωτικών (Ο.ΚΑ.ΝΑ), το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α), το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, με Επιστημονικούς φορείς όπως ο Πανελλήνιος Ιατρικός και Οδοντιατρικός Σύλλογος, η Αντικαρκινική και Αντικαπνιστική Εταιρεία, το Ελληνικό Ίδρυμα Καρδιολογίας, τον Οργανισμό Αντισεισμικής Προστασίας (Ο.Α.Σ.Π) και άλλοι καθώς και με την Ομοσπονδία Λειτουργών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, την τοπική αυτοδιοίκηση, τις τοπικές οργανώσεις γονέων και κηδεμόνων και άλλους φορείς.

Οι Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας στο τέλος της σχολικής χρονιάς αποστέλλουν τις εκθέσεις τους εκτός από την Δ/ση Σπουδών Α/θμιας Εκπ/σης του ΥΠΕΠΘ και στο Π.Ι..

Για τα προγράμματα Αγωγής Υγείας, μέχρι 15 μαθητές αναλαμβάνει ένας (1) εκπαιδευτικός Πάνω από 15 μαθητές αναλαμβάνουν δύο (2) εκπαιδευτικοί.

Τα προγράμματα Αγωγής Υγείας υλοποιούνται από τον δάσκαλο της τάξης ή του διευρυμένου ωραρίου ή από τους εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων δηλαδή από το σύνολο του εκπαιδευτικού προσωπικού κάθε σχολείου.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας μπορούν να συνεργάζονται οι σχολικές μονάδες της ίδιας Δ/σης ή και άλλων Δ/σεων, με στόχο την ανάπτυξη των ανθρωπίνων σχέσεων μέσα από την συνεργασία, την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών των μελών της σχολικής κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη της ιδιαιτερότητες σε τοπικό και Εθνικό επίπεδο. Επίσης οι μαθητές μπορούν να πραγματοποιούν επισκέψεις σε χώρους και φορείς που έχουν σχέση με το πρόγραμμα που υλοποιούν (π.χ. πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής, χώρους ψυχικής υγιεινής, εργοστάσια, νοσοκομεία, ιδρύματα κλπ) και εκδρομές στα συνεργαζόμενα σχολεία.

Η έγκριση των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας γίνεται βάση της Γ1/377/865/18.9.92, ΦΕΚ 577/23.9.92 τεύχος Β. Στην δε επιτροπή έγκρισης σε επίπεδο Α/θμιας Εκπ/σης συμμετέχει και ο υπεύθυνος Αγωγής Υγείας της αντίστοιχης Δ/σης Α/θμιας Εκπ/σης.

Οποιοσδήποτε φορέας Κυβερνητικός ή μη , προτίθεται να εφαρμόσει πρόγραμμα Αγωγής Υγείας στα σχολεία θα πρέπει να παίρνει έγκριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΕΠΘ.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας γίνεται με πολλούς τρόπους. Ένα εργαλείο αξιολόγησης είναι τα ερωτηματολόγια τα οποία απευθύνονται στους μαθητές , τους εκπ/κούς, γονείς κ.ά.

Με τα ερωτηματολόγια μπορούμε να ελέγξουμε ποσοτικούς δείκτες (π.χ. πόσοι μαθητές συμμετείχαν αρχικά στο πρόγραμμα και πόσοι παρέμειναν ως το τέλος) και ποιοτικούς δείκτες (π.χ. στάσεις , συμπεριφορές), σε επίπεδο τάξης – ομάδας και σχολικής μονάδας.

Σημαντική είναι η καταγραφή και αξιολόγηση των παραγόμενων προϊόντων του προγράμματος, τόσο κατά τις επί μέρους συναντήσεις όσο και κατά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς οι ίδιοι οι μαθητές παρουσιάζουν το πρόγραμμά τους σε ολόκληρη την σχολική μονάδα.

Διδακτικό υλικό

Προτείνεται το υλικό του ΥΠΕΠΘ, το οποίο αφορά επτά (7) εκπ/κά πακέτα σε αντίστοιχες θεματικές ενότητες αγωγής υγείας για τις οποίες έχει τα πνευματικά δικαιώματα και έχουν εγκριθεί από το Π.Ι. Τα εκπ/κά πακέτα περιλαμβάνουν εκτός από το έντυπο υλικό βιντεοκασέτες, CD-ROM και Slides και είναι τα παρακάτω:

Ψυχική Υγεία Διαπροσωπικές Σχέσεις, Πρόληψη Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών, Διατροφή –Διατροφικές Συνήθειες, Σεξουαλική Αγωγή- Διαφυλικές Σχέσεις, Κυκλοφοριακή Αγωγή- Ατυχήματα, Στοματική Υγιεινή, Καρδιαγγειακά Νοσήματα-Φυσική Άσκηση.

Κατά τη συζήτηση του θέματος η κ. Στάππα διευκρίνισε ότι η εισήγηση διαμορφώθηκε με τη συνεργασία της επιτροπής, που είχε οριστεί στη συνεδρία 14/2001, όταν συζητήθηκε το θέμα για πρώτη φορά και σύμφωνα με το υπ' αριθμ. Φ.11.2/1254/Γ1/1099/29-11-2001 νέο εισερχόμενο έγγραφο του ΥΠΕΠΘ που αναφέρεται στην εφαρμογή προγραμμάτων Αγωγής Υγείας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί που υλοποιούν προγράμματα Αγωγής Υγείας θα πρέπει να συνεργάζονται με διάφορους φορείς. Τα προγράμματα αυτά υλοποιούνται από τους δασκάλους της τάξης του διευρυμένου ωραρίου, των ειδικοτήτων, που ασχολήθηκαν ή έχουν επιμορφωθεί στο θέμα, επομένως όλοι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμμετέχουν στην εφαρμογή προγράμματος Αγωγής Υγείας.

Ο Πρόεδρος κ. **Ηλίας Μатσαγγούρας** διευκρίνισε ότι τα προγράμματα Αγωγής Υγείας εφαρμόζονται προαιρετικά και εντάσσονται στη λογική «της διάχυσης» μέσα στο ωρολόγιο πρόγραμμα, όπως και στοιχεία άλλων προγραμμάτων.

Η κ. Σταματίνα Στάππα τόνισε ότι η εφαρμογή των προγραμμάτων με «διάχυση» είναι η καλύτερη λύση. Όσον αφορά τη συνεργασία τα σχολεία μπορούν να συνεργάζονται και να δημιουργούν μικρά δίκτυα ή μεταξύ όμορων Νομών κτλ. (Με χρηματοδότηση από το Κ.Π.Σ. 10 σχολεία κάνουν πρόγραμμα και δίκτυα).

Ο κ. Πρόεδρος κ. **Ηλίας Ματσαγγούρας**, παίρνοντας το λόγο, διευκρίνισε ότι κανένας εκπαιδευτικός δεν μπορεί να εφαρμόσει πρόγραμμα με μόνη τη δική του πρωτοβουλία, αλλά μετά από έγκριση του συλλόγου των διδασκόντων. Ο εκπαιδευτικός υποβάλλει αίτηση ενδιαφέροντος για την εφαρμογή προγράμματος και ο σύλλογος των διδασκόντων αποφασίζει για την υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος από το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό.

Η κ. **Στάππα** είπε ότι για τις δραστηριότητες υπάρχει το υλικό που έχει εγκριθεί Ο εκπαιδευτικός υποβάλλει αίτηση ενδιαφέροντος για την εφαρμογή προγράμματος και των διδασκόντων αποφασίζει για την υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος από το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό. από το Π.Ι. και αποτελείται από επτά πακέτα εκ των οποίων το ένα προορίζεται για τους μαθητές της Ε΄ και ΣΤ΄ δημοτικού (τα άλλα αφορούν τη Β΄/θμια) το οποίο με κατάλληλες προσαρμογές μπορούν να απευθύνονται και σε μαθητές μικρότερων τάξεων.

Η κ. **Μαρία Πικροδημήτρη** ζήτησε να γίνουν προσαρμογές και για τα παιδιά του Νηπιαγωγείου.

Η κ. **Αρετή Καραθανάση** πήρε το λόγο:

Σχετικά με το Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας και την εφαρμογή του στο Δημοτικό Σχολείο, θα ήθελα να πω τα εξής:

- Σε σχέση με την επιφύλαξη, που είχα εκφράσει σε προηγούμενη συνεδρία, όσον αφορά τις δραστηριότητες που πρέπει να συνοδεύουν το Πρόγραμμα αυτό, μετά από τη συνεργασία μου με την κ. Στάππα και την ενημέρωση που μου παρασχέθηκε, διαπίστωσα, ότι στο πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνονται συγκεκριμένες σχετικές δραστηριότητες. Επομένως αίρεται η επιφύλαξή μου, όσον αφορά αυτόν τον τομέα.
- Εξακολουθώ να υποστηρίζω, ότι πρέπει να αποφευχθεί η πολυδιάσπαση σε πολλά γνωστικά αντικείμενα, διότι αυτό αντίκειται στα δεδομένα της ψυχολογίας του παιδιού αυτής της ηλικίας και του όλου τρόπου λειτουργίας του. Επί πλέον, η εφαρμογή αυτού του προγράμματος δεν είναι απαραίτητη και για το λόγο, ότι οι περισσότερες ενότητες του επικαλύπτουν αντίστοιχες ενότητες του μαθήματος της Μελέτης του Περιβάλλοντος.
- Τέλος προτείνω ότι το Πρόγραμμα αυτό μπορεί να εφαρμοστεί, στα Δημοτικά σχολεία, μόνο **προαιρετικά**. Μετά την εφαρμογή του, να υπάρξει **αξιολόγηση** και τα αποτελέσματα να αξιοποιηθούν, προκειμένου στην συνέχεια να γίνει **διάχυση** των σχετικών στοιχείων, με την μορφή του **εμπλουτισμού** και την **προσθήκη νέων** στα υπάρχοντα μαθήματα του

Δημοτικού Σχολείου. Το υλικό αυτό μπορεί κυρίως να αξιοποιηθεί στα **νέα βιβλία**, που πρόκειται να συγγραφούν.

Η κ. Καραθανάση επίσης εξέφρασε την επιφύλαξή της για επικαλύψεις των ενοτήτων με αντίστοιχες διδακτικές ενότητες γνωστικών αντικειμένων, όπως π.χ. της Μελέτης Περιβάλλοντος, αν επεκταθεί το υλικό στις μικρές τάξεις.

Ο Πρόεδρος του τμήματος κ. **Ηλίας Ματσαγγούρας** τόνισε ότι αυτός είναι ένας από τους λόγους που επιθυμούμε ο δάσκαλος της τάξης να είναι ο κύριος υπεύθυνος για την Ευέλικτη Ζώνη και όχι ο εκπαιδευτικός ειδικότητας, όπως είχε ζητηθεί, για να επιχειρήσει τη θεματική ενιαιοποίηση, αφού έχει πλήρη εποπτεία όλων των γνωστικών αντικειμένων.

Η κ. **Στάππα** διευκρινιστικά πρόσθεσε ότι το υλικό της Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού προορίζεται για το δάσκαλο, ο οποίος επιλέγει τι θα δώσει στους μαθητές.

Η κ. **Ελένη Καρατζιά** πήρε το λόγο:

Ο πλουραλισμός είναι χρήσιμος για τον εκπαιδευτικό αναφορικά με τις πηγές. Ο δάσκαλος μπορεί να αξιοποιήσει το συγκεκριμένο υλικό σε όλα τα μαθήματα. Αναρωτιέται κανείς όμως πόσο ενήμεροι είναι οι εκπαιδευτικοί σε τέτοια θέματα. Σύνηθες είναι να μην γνωρίζουν τι υλικό εκπονείται για την εφαρμογή προγραμμάτων, όπως Αγωγής Υγείας, Κυκλοφοριακής Αγωγής κτλ. Πρέπει να βρούμε τρόπους ενημέρωσής τους και πρόσβασης σε πηγές πληροφόρησης γενικότερα.

Η κ. **Στάππα** ανέφερε ότι το ΥΠΕΠΘ από το 1999 και 2000 έχει σχεδιάσει δίκτυο για την Αγωγή Υγείας που περιλαμβάνει και την Α΄/θμια Εκπαίδευση με υπεύθυνους Αγωγής Υγείας σε κάθε Διεύθυνση.

Ο κ. **Χρίστος Παπαρίζος** πήρε το λόγο:

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο θα πρέπει να συγκροτήσει κατάλογο όλων των πακέτων τα οποία εκπονούνται για την εφαρμογή ποικίλων προγραμμάτων στα σχολεία. Η εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών απαιτεί μόνιμη τροφοδοσία και ιδιαίτερα η εφαρμογή της Ευέλικτης Ζώνης. Το συγκεκριμένο διδακτικό υλικό μπορεί να είναι κατάλληλο ως εργαλείο για την Ευέλικτη Ζώνη, Δε φαίνεται όμως η συμμετοχή κάποιου παιδαγωγού στην εκπόνησή του, αν και έχει κριθεί ήδη ως κατάλληλο για το δημοτικό.

Η κ. **Στάππα** ανέφερε ότι το υλικό έχει εγκριθεί το Μάιο του 2000 από το Συντονιστικό του Π.Ι.

Στην επισήμανση του κ. **Ιωάννη Παπαγρηγορίου** ότι ο Νόμος προβλέπει διδακτικό υλικό να εγκρίνεται από το καθ' ύλην αρμόδιο Τμήμα ο κ. **Πρόεδρος**

πρότεινε το συγκεκριμένο υλικό να εγκριθεί από το Τμήμα στην παρούσα συνεδρία.

Ύστερα από διεξοδική συζήτηση αποφασίζει:

Αποδέχεται την εισήγηση της κ. Σταματίνας Στάππα ως έχει. Εγκρίνει την εφαρμογή του προγράμματος Αγωγής Υγείας στα σχολεία, καθώς και το διδακτικό υλικό. Για την εφαρμογή του Προγράμματος θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι επιστημόνες των μελών και του προέδρου του Τμήματος.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η συζήτηση του θέματος.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Ηλίας Ματσαγγούρας

Ειρήνη Αργυρούδη

22-7-2008
Ειρήνη



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
& ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΤΜΗΜΑ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ

ΠΡΑΞΗ 21/ 2001

Σήμερα, 24-9-2001, ημέρα Δευτέρα και ώρα 9.30 π.μ. συνεδρίασε το Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου στην αίθουσα συνεδριάσεων του (αίθουσα Ολομέλειας, Μεσογείων 396, Αγία Παρασκευή Αττικής), με πρόεδρο τον κ. Κων. Μουντάκη, αναπληρωτή προέδρου του τμήματος Δ/θμιας Εκπ/σης και Σύμβουλο του Π.Ι.

Έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, αφού προσκλήθηκαν σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία, οι κ.κ. Κων. Μουντάκης, αναπληρωτής Προέδρου του τμήματος Δ.Ε. του Π.Ι., οι κ.κ. Αργυροπούλου Χριστίνα, Καγκά Ευαγγελία, Κοντογιάννης Δημήτριος, Μάραντος Πάυλος, Μπομπέτσης Αντώνιος, Παληός Γεώργιος, Παπαδόπουλος Γεώργιος, Σιγάλας Γεώργιος, Τανός Χρ., Σύμβουλοι του Π.Ι., οι κ.κ. Παπάς Γεώργιος, Περάκη Βασ., Σπυροπούλου Δήμητρα, Σκούρας Αθανάσιος, Στάθης Γεώργιος, Μόνιμοι Πάρεδροι του Π.Ι. και οι κ.κ. Γρηγοριάδου Αλεξάνδρα, Καφετζόπουλος Κων/νος, Πολύζος Γεώργιος, Στάππα Ματίνα, Φώσβινκελ Αννέτε, Χιονίδου Μαρία Πάρεδροι με θητεία του Π.Ι.

Τη σύνταξη των πρακτικών της συνεδρίασης ανέλαβε η κ. Κουσκουνέλου Βασιλική, Γραμματέας του Τμήματος, καθηγήτρια κλ. ΠΕ₂, αποσπασμένη στο Π.Ι.

Δεν έλαβαν μέρος στη συνεδρίαση, επειδή βρίσκονταν σε άλλη υπηρεσιακή απασχόληση, οι κ.κ. Βέικου Χριστίνα, Ηλιάδης Νικόλαος, Γκιζελή Βίκα, Μαγουλά Θεοχαρούλα, Πετρόπουλος Νικόλαος, Σύμβουλοι του Π.Ι., ο κ. Γκλαβάς Σωτήρης, Κυρκίνη Αναστασία, Μαρίνου-Βελεντζά Αγγελική, Παπαζαρής Αθανάσιος, Τριανταφύλλου Τριαντ., Μόνιμοι Πάρεδροι του Π.Ι. και οι κ.κ. Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Αγγελής Αδάμ, Γαλανοπούλου Αγλαΐα, Δάλκος Γεώργιος, Λαρισαίος Γεώργιος, Ραγιαδάκος Χρίστος και Χρυσόχοος Ιωσήφ, Πάρεδροι με θητεία του Π.Ι.

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

- Θέμα 1ο: Ανακοινώσεις
- Θέμα 2ο: Διατύπωση γνώμης για την έκδοση της προβλεπόμενης από το άρθρο 8, παρ. 15 του ν. 2817/2000 Υ.Α., που αφορά την κ. Παναγιωτοπούλου Ελένη. Εισηγ.: κ. Σιγάλας
- Θέμα 3ο: Απάντηση στο ερώτημα - αναφορά του Πανελληνίου Σωματίου Χορού & Ρυθμικής. Εισηγ.: κ. Σιγάλας
- Θέμα 4ο: Αναδιατύπωση Προγραμμάτων Φυσικής Β' και Γ' Ε.Λ. Εισηγ.: κ. Παληός
- Θέμα 5ο: Οδηγίες διδασκαλίας για το μάθημα της Χημείας στο Ε.Λ. Εισηγ.: κ. Μπομπέτσης
- Θέμα 6ο: Αξιολόγηση Λογισμικού "Interactive Physics" του έργου «Κίρκη» για χρήση στα σχολεία της Δ/θμιας Εκπ/σης. Εισηγ.: Γ. Παπαδόπουλος
- Θέμα 7ο: Λοιπά θέματα
- α) Γνωμοδότηση για την καταλληλότητα του βιβλίου «Νεότερη Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία- Ένα ηλεκτρονικό πρόγραμμα για την υποστήριξη της

διδασκαλίας» του ΚΕΓ. Εισηγ.: κ. Αργυροπούλου
β) Προγράμματα Αγωγής Υγείας στη Δ/θμια Εκπ/ση (Βασικοί άξονες,
Αναλυτικά Προγράμματα, Οδηγίες για την εφαρμογή τους)
Εισηγ.: κ. Στάππα

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία, άρχισε η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.

Θέμα 1ο: Ανακοινώσεις

Η γραμματέας του τμήματος διάβασε τις παρακάτω ανακοινώσεις:

1. Ετήσια έκθεση Σχολικού Συμβούλου (Γραφείο Σχολικών Συμβούλων Δ.Ε. Ιωαννίνων, Αρ. Πρωτ. 33/23-7-01)
2. «Παρατηρήσεις- προτάσεις για το σχολ. έτος 2000-1» (Σχολ. Σύμβουλος κ. Αδαλόγλου Κυριακή, αριθμ. Πρωτ.:186/20-8-01)
3. «Έκθεση πεπραγμένων σχολ. έτους 2000-1» (Σχολ. Σύμβουλος κ. Λάππα Ελένη, αριθμ. πρωτ.: 708/13-7-01)
4. «Απολογισμός Έργου» (Δ/νση Δ.Ε. Ιωαννίνων, 306^ο Βαθμολ. Κέντρο, αριθμ. πρωτ.32/23-7-01)
5. «Αναθέσεις των μαθημάτων στο Ε.Λ.», (Πανελ. Ένωση Κοινωνικών Επιστημόνων, αριθμ. πρωτ. 28/13-9-01)
6. «Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων Α', Β' και Γ' τάξεων Ε.Λ. (Δ/νση Σπουδών Δ.Ε., αριθμ. πρωτ. Γ2/4685/7-9-01).

Στο σημείο αυτό έληξε η ανάγνωση των ανακοινώσεων.

Θέμα 2ο: Διατύπωση γνώμης για την έκδοση της προβλεπόμενης από το άρθρο 8, παρ. 15 του ν. 2817/2000 Υ.Α., που αφορά την κ. Παναγιωτοπούλου Ελένη. Εισηγ.: κ. Σιγάλας

Ο κ. Σιγάλας πήρε το λόγο και είπε:

«Η Διεύθυνση Προσωπικού Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μας διαβίβασε την αίτηση της κ. Παναγιωτοπούλου Ελένης για να διατυπώσουμε τη γνώμη μας, αν η ανωτέρω μπορεί να διδάξει το μάθημα των καλλιτεχνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 8 του Ν. 1566/85 για τον κλάδο ΠΕ 8 (Καλλιτεχνικών), τα προσόντα διορισμού είναι το πτυχίο Ζωγραφικής ή Γλυπτικής ή Χαρακτικής Ανωτάτης Σχολής καλών Τεχνών με πιστοποιητικό για θεωρητικές σπουδές. Η κ. Παναγιωτοπούλου Ελένη έχει πτυχίο καλών Τεχνών αλλά στην ειδικότητα "κριτική Τέχνης" και δεν πληροί έτσι τα τυπικά προσόντα διορισμού που απαιτεί ο νόμος, δεν έχει δηλαδή πτυχίο "Ζωγραφικής", "Γλυπτικής", ή "Χαρακτικής".

Τα Προγράμματα Σπουδών του μαθήματος των Καλλιτεχνικών - Εικαστικών περιέχουν στο μεγαλύτερο ποσοστό της ύλης τους την πρακτική ενασχόληση των μαθητών με τις εικαστικές τέχνες. Αντίστοιχες γνώσεις πρέπει να έχει και ο διδάσκων, να είναι δηλαδή καλλιτέχνης με επιπλέον θεωρητικές γνώσεις. Στην περίπτωση της αιτούσης όμως οι σπουδές της είναι καθαρά θεωρητικές με δύο μόνο πρακτικής φύσεως μαθήματα (σχέδιο και τεχνολογία Ζωγραφικής) στο σύνολο των 42 μαθημάτων της σχολής της.

Επίσης η περίπτωση της δεν εμπίπτει και στην παρ. 15 του άρθρου 8 του Ν.2817/2000 με τον οποίο παρέχεται δικαίωμα διδασκαλίας μαθημάτων της ειδικότητας των πτυχιούχων γιατί η ειδικότητα της αιτούσης είναι "κριτική Τέχνης" και δεν υπάρχει τέτοιο μάθημα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Βάσει των ανωτέρω η Παναγιωτοπούλου Ελένη δεν μπορεί να διδάξει το μάθημα των Καλλιτεχνικών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

πεζά κείμενα από την ευρωπαϊκή λογοτεχνία, που ανθολογούνται στο σχολικό βιβλίο της Β΄ λυκείου και που μπορούν να βοηθήσουν τους διδάσκοντες.

Το γνωστικό αυτό αντικείμενο, *ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ*, που βρίσκεται στη ζώνη των επιλεγμένων μαθημάτων, θα γίνει πιο ελκυστικό αν ο εκπαιδευτικός μπορέσει να αξιοποιήσει και το ηλεκτρονικό βιβλίο. Επειδή, όμως, η χρήση του διαδικτύου δεν είναι τόσο εύκολη υπόθεση για κάθε φιλόλογο, προτείνεται το εν λόγω υλικό του ηλεκτρονικού βιβλίου του κόμβου να δοθεί και σε μορφή CD-ROM μαζί με το βιβλίο-οδηγό. Το βιβλίο-οδηγός δίνει το πλαίσιο και τα περιεχόμενα του ηλεκτρονικού βιβλίου στον κόμβο του ΚΕΓ και μπορεί να αξιοποιηθεί από τους διδάσκοντες για την πλοήγηση στον προαναφερθέντα κόμβο.

Προτείνεται η ενότητα με τα λογοτεχνικά είδη, ρεύματα, τεχνικές, κ.ά. να γραφεί σε ξεχωριστές υποενότητες, ώστε να μη δημιουργήσει σύγχυση ανάμεσα στα είδη, τους αφηγηματικούς τρόπους και τις εκφραστικές τεχνικές.

1. Το βιβλίο-οδηγός, που παραχωρεί το ΚΕΓ, εγκρίνεται να αποσταλεί στις βιβλιοθήκες των σχολείων. Η διανομή στα σχολεία δεν είναι αρμοδιότητα του Π.Ι., αλλά του ΟΕΔΒ.
2. Να συνοδευτεί βιβλίο-οδηγός - σύμφωνα με την πρότασή μας- από ένα CD-ROM για το συνολικό περιεχόμενο του ηλεκτρονικού βιβλίου που υπάρχει στον κόμβο του ΚΕΓ, να αποσταλεί όλο το υλικό στη Δ/νση της Δ/θμιας του ΥΠΕΠΘ, το οποίο θα διαβιβαστεί στο Π.Ι. προς έγκριση.

Το τμήμα ύστερα από συζήτηση αποφαινεται ομόφωνα:

εγκρίνει την εισήγηση της κ. Αργυροπούλου.

Στο σημείο αυτό έληξε η συζήτηση του 7ου/α θέματος της Η.Δ.

Θέμα 7ο: Λοιπά θέματα

Β) Προγράμματα Αγωγής Υγείας στη Δ/θμια Εκπ/ση (Βασικοί άξονες, Αναλυτικά Προγράμματα, Οδηγίες για την εφαρμογή τους)

Εισηγ.: κ. Στάππα

Η κ. Στάππα πήρε το λόγο και είπε:

Ήδη στη Δ/θμια Εκπ/ση εφαρμόζονται Προγράμματα Αγωγής Υγείας. Προκύπτει λοιπόν η ανάγκη αφενός να καθοριστούν οι βασικοί άξονες των αντικειμένων των Προγραμμάτων και αφετέρου να ακολουθείται μία σπειροειδής διάταξη από την Α΄ γυμνασίου ως την Γ΄ λυκείου, ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι.

Επομένως, εισηγούμαι στο τμήμα:

1. Βασικούς Άξονες Περιεχομένου Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας
2. Αναλυτικά Προγράμματα Αγωγής Υγείας Γυμνασίου - Ενιαίου Λυκείου
3. Οδηγίες για την εφαρμογή Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας, και παρακαλώ για την έγκρισή τους.

1. Βασικοί Άξονες Περιεχομένου Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας

Η Αγωγή Υγείας στα σχολεία είναι μία δραστηριότητα, η οποία συμβάλλει στην αναβάθμιση της σχολικής ζωής και στη σύνδεση του σχολείου με την κοινωνική πραγματικότητα.

Σκοπός της Αγωγής Υγείας είναι η προάσπιση, η βελτίωση και η προαγωγή της ψυχικής και σωματικής υγείας και της κοινωνικής ευεξίας των μαθητών/τριών, αφενός με την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους και της κριτικής των σκέψης αφετέρου με την αναβάθμιση του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος αυτών.

Στόχοι της Αγωγής Υγείας

1. Προάσπιση και προαγωγή της ψυχικής και σωματικής υγείας και της κοινωνικής ευεξίας.
2. Αναβάθμιση της σχολικής ζωής-Σύνδεσή της με την κοινωνική πραγματικότητα.
3. Πρόληψη του αποκλεισμού νεαρών ατόμων από την κοινωνία και την αγορά εργασίας.
4. Ανάπτυξη δεξιοτήτων και διαμόρφωση ατόμων με κριτική στάση.
5. Μείωση της σχολικής αποτυχίας και της πρόωρης εγκατάλειψης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΙΟΝΕΣ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟΥ

ΑΞΙΟΝΕΣ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟΥ	ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ
1. Διαπροσωπικές σχέσεις -Ψυχική Υγεία (Θεματολογία Κορμού)	Ο εαυτός μου-Η σχέση μου με τους άλλους Η σχέση μου με το περιβάλλον Αυτοεκτίμηση, Ατομική ταυτότητα, Συναισθήματα, Επικοινωνία, Ενεργητική ακρόαση, Κοινωνικός αποκλεισμός - Ίσες ευκαιρίες, Ισότητα των δυο φύλων, Ρατσισμός, Βία, Αντιμετώπιση πένθους, Αντιμετώπιση άγχους (σχολικού- εργασιακού)
2. Πρόληψη Χρήσης Εξαρτησιογόνων ουσιών	Ναρκωτικά, Αλκοόλ, Τσιγάρο
3. Κατανάλωση και υγεία	Διατροφή και διατροφικές συνήθειες, Παχυσαρκία, Καρδιαγγειακά νοσήματα, Στοματική Υγιεινή, Γενετικά τροποποιημένα προϊόντα
4. Σεξουαλική Αγωγή-Διαφυλικές σχέσεις	Σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, (AIDS, Ηπατίτιδα Β), Πρόληψη σεξουαλικής κακοποίησης, Σεξουαλική παρενόχληση
5. Φυσική Άσκηση και Υγεία	Ελεύθερος χρόνος
6. Κυκλοφοριακή Αγωγή - Ατυχήματα	Οδική συμπεριφορά των μαθητών-πεζών, Κράνος και Ζώνη ασφαλείας, Αρνητικές επιπτώσεις της χρήσης αλκοόλ πριν και κατά την οδήγηση, Παιδιά στο αυτοκίνητο, Μαθητές ως οδηγοί μοτοποδηλάτων, όλα όσα πρέπει να γνωρίζουν, Μαθητές ως επιβάτες σχολικών λεωφορείων, αεροπλάνων, πλοίων και άλλων μέσων όλα όσα πρέπει να γνωρίζουν,
Περιβάλλον και Υγεία	Καρκίνος, Έκθεση σε τοξικές ουσίες και στην υπερβολική ηλιακή ακτινοβολία, Μόλυνση περιβάλλοντος
7. Εθελοντισμός	Εθελοντική Αιμοδοσία, (Μεσογειακή Αναιμία), Προσφορά ιστών και οργάνων, Πρώτες βοήθειες, Εργασία, Εθελοντής σχολικός τροχονόμος
8. Αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων (ανάπτυξη δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση του άγχους, του φόβου, κ.λ.π.)	Σεισμοί, Πλημμύρες, Πυρκαγιές, Ναυάγια

2. Αναλυτικά Προγράμματα Αγωγής Υγείας Γυμνασίου

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες
<p>A) Στην ενότητα αυτή οι μαθητές καλούνται να αναζητήσουν και να προβληματιστούν σχετικά με τους παράγοντες που συντελούν στη μέχρι τώρα διαμόρφωση της ατομικής τους ταυτότητας. Γνωρίζοντας καλύτερα τον εαυτό μας έχουμε τη δυνατότητα να κατανοήσουμε καλύτερα τον τρόπο που σχετιζόμαστε με τους άλλους.</p> <p>B) Στόχος αυτής της ενότητας είναι οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν τη σημασία των συναισθημάτων τους και πώς ο τρόπος με τον οποίο τα διαχειρίζονται επηρεάζει τη σχέση τους με τους άλλους αλλά και το πώς νιώθουν για τον εαυτό τους.</p>	<p>Ο ΕΑΥΤΟΣ ΜΟΥ</p> <p>A) Ατομική ταυτότητα και αυτοεκτίμηση</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ο ρόλος της προσωπικής μου ιστορίας στη διαμόρφωση της ατομικής μου ταυτότητας (σημαντικά πρόσωπα, σημαντικά γεγονότα). - Η επίδραση θετικών και αρνητικών μηνυμάτων στην εικόνα που έχω για τον εαυτό μου. - Πώς θα ήθελα να με βλέπουν οι άλλοι. - Οι αλλαγές στην εφηβεία. Ομοιότητες και διαφορές στο βαθμό και το ρυθμό αλλαγής σε σχέση με τους άλλους. Πώς αισθάνομαι γι' αυτές τις αλλαγές. - Οι προσωπικές μου ανάγκες, οι επιθυμίες μου, τα ενδιαφέροντα μου, οι προσωπικές μου φιλοδοξίες. <p>Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παράγοντες που επηρεάζουν την έναρξη του καπνίσματος στην εφηβεία. - Εικόνα εαυτού και διατροφή. - Οι σωματικές αλλαγές στην εφηβεία και η αφύπνιση της σεξουαλικότητας. <p>B) Συναισθήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αναγνωρίζω τα συναισθήματα μου. - Εκφράζω τα συναισθήματα μου. - Αντιμετωπίζω καταστάσεις που προκαλούν "δύσκολα" συναισθήματα (απώλεια, σύγκρουση). <p>Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τι κάνουν συνήθως οι άνθρωποι για να αλλάξουν τη διάθεση τους και να νιώσουν καλύτερα (διατροφή, χρήση καπνού, αλκοόλ). 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη της δυναμικής της ομάδας. - Παίξιμο Ρόλων, - Ερωτηματολόγια, Έρευνα, - Καλλιτεχνική δημιουργία, - Δουλειά σε μικρές ομάδες, - Μιμητικά Παιχνίδια, - Ασκήσεις ελεύθερου συνειρμού

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες
<p>Στόχος της ενότητας αυτής είναι να αναδειχθούν οι τρόποι επικοινωνίας ανάμεσα στον έφηβο και στους "σημαντικούς άλλους" στη ζωή του, η</p>	<p>Η ΣΧΕΣΗ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι προσδοκίες των ενηλίκων (γονείς, καθηγητές). Πώς επηρεάζουν τη συναισθηματική κατάσταση και τις 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη της δυναμικής της ομάδας.

<p>αλληλεπίδραση μεταξύ τους και πώς αυτή επηρεάζει και διαμορφώνει στάσεις, συμπεριφορές, συναισθήματα, ανάγκες και επιθυμίες.</p>	<p>επιλογές μου.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ο ρόλος μου στην οικογένεια, οι σχέσεις μου με τα μέλη της. - Η σχέση μου με τους συνομηλίκους (επιλογή, προσέγγιση, προσδοκίες). - Η σχέση μου με το άλλο φύλο (επιλογή, προσέγγιση, προσδοκίες). - Προβλήματα επικοινωνίας στην οικογένεια, το σχολικό και το φιλικό περιβάλλον. Αντιμετώπιση των συγκρούσεων, της άρνησης, της κριτικής (φυγή, επίλυση). <p>Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πώς επηρεάζομαι από τους άλλους σε θέματα διατροφής, σεξουαλικής συμπεριφοράς, ριψοκίνδυνης συμπεριφοράς, χρήσης ουσιών. <p>Πώς αντιμετωπίζω περιπτώσεις πίεσης από τους άλλους για θέματα που αφορούν στην προσωπική μου ασφάλεια, τη χρήση ουσιών, τις σχέσεις μου με το άλλο φύλο.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Παίξιμο Ρόλων, - Ερωτηματολόγια, Έρευνα, - Καλλιτεχνική δημιουργία, - Δουλειά σε μικρές ομάδες, - Μιμητικά Παιχνίδια, - Ασκήσεις ελεύθερου συνειρμού
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες
<p>Στόχος της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν πώς το ευρύτερο περιβάλλον τους επηρεάζει τη συμπεριφορά, τα συναισθήματα, τις επιλογές και τον τρόπο ζωής τους.</p>	<p>Η Σχέση μου με το περιβάλλον Πώς οι αλλαγές επηρεάζουν τη συναισθηματική μας κατάσταση. (Αλλαγή σχολείου, πόλης, κ.λ.π.) Σε ποιους ρόλους καλούμαι να ανταποκριθώ (μαθητής, κόρη/γιός, αδερφός/-ή, μέλος ομάδας κ.λ.π.) Πώς επηρεάζομαι από τις κοινωνικές και πολιτισμικές αξίες. Ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. και της διαφήμισης στη ζωή μας (στόχοι των διαφημιστικών μηνυμάτων, τεχνικές επιρροής, τρόποι διαμόρφωσης της κοινής γνώμης, των στάσεων και συμπεριφορών). ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ. ΠΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη της δυναμικής της ομάδας. - Παίξιμο Ρόλων, - Ερωτηματολόγια, Έρευνα, - Καλλιτεχνική δημιουργία, - Δουλειά σε μικρές ομάδες, - Μιμητικά Παιχνίδια, - Ασκήσεις ελεύθερου συνειρμού

	<p>ΧΡΟΝΟ ΜΟΥ. Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως: Αλκοόλ και διαφήμιση Σύγχρονος τρόπος ζωής και διατροφικές συνήθειες. Καταναλωτική συμπεριφορά. Στερεότυπα και προκαταλήψεις στους ρόλους των δυο φύλων και στην αποδοχή διαφορετικών ατόμων. Αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και εξαρτήσεις (Ηλεκτρονικός υπολογιστής, ηλεκτρονικά παιχνίδια κ.λ.π)</p>	
--	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

1. Αναλυτικά Προγράμματα Αγωγής Υγείας Λυκείου

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες
<p>Στόχος της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν την εικόνα που έχουν για τον εαυτό τους, να διερευνήσουν τις διαδικασίες ανάπτυξης της αυτοεκτίμησης καθώς και τη συμβολή των άλλων στη διαμόρφωση της ατομικής τους ταυτότητας.</p>	<p>Ο εαυτός μου ΑΤΟΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ - Η εικόνα που έχω για μένα, για το σώμα μου, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά μου, τις ικανότητες μου. Πώς διαμορφώνεται σταδιακά αυτή η εικόνα και κατά πόσο επηρεάζει τις σχέσεις μου με το άλλο φύλο και τη συμπεριφορά μου γενικότερα (τη διατροφή μου, το ντύσιμο μου, τα ενδιαφέροντα μου, τις επιλογές μου). - Τα συναισθήματα που συνοδεύουν τις αλλαγές που βιώνω σε σχέση με τον εαυτό μου, το άλλο φύλο, τις καθημερινές μου ασχολίες και τους μελλοντικούς μου στόχους. - Επιθυμίες, αναστολές, απαγορεύσεις, κανόνες και όρια. Καταστάσεις θυμού, άγχους, απόρριψης, θλίψης, έρωτα, μοναξιάς. Κάτω από ποιες συνθήκες δημιουργούνται και πώς τις αντιμετωπίζω. - Οι προσωπικές μου αξίες (ηθικές, θρησκευτικές, ιδεολογικές), τα δικαιώματά μου και οι υποχρεώσεις μου. - Οι φιλοδοξίες μου, τα όνειρα μου και οι μελλοντικοί μου στόχοι. Οι μεταβαλλόμενες ανάγκες μου και κατά</p>	<p>Ανάπτυξη της δυναμικής της ομάδας. Παίξιμο Ρόλων, Ερωτηματολόγια, Έρευνα, Καλλιτεχνική δημιουργία, Δουλειά σε μικρές ομάδες, Ασκήσεις ελεύθερου συνειρμού</p>

	<p>πόσο αυτές ικανοποιούνται.</p> <p>Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τα αίτια της χρήσης κάνναβης στην εφηβεία. - Τρόποι έκφρασης της σεξουαλικότητας. Ερωτήματα και προβληματισμοί σχετικά με τη σεξουαλική συμπεριφορά. - Τρόποι προφύλαξης σε θέματα σεξουαλικής συμπεριφοράς (ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη, σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα). - Διαταραχές διατροφής (βουλιμία, ανορεξία) - Επιθετική και αντικοινωνική συμπεριφορά. 	
--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες
<p>A) Στόχος της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές να επεξεργαστούν την ποιότητα των μηνυμάτων που δέχονται από τους άλλους, να εξοικειωθούν με διαφορετικούς τρόπους επικοινωνίας και να αναγνωρίσουν την αξία της ενεργητικής ακρόασης.</p> <p>B) Στόχος της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές να επεξεργαστούν θέματα που αφορούν τη σχέση τους με το ευρύτερο περιβάλλον και τις επιρροές που δέχονται από αυτό.</p>	<p>A) Η σχέση μου με τους άλλους</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πώς επικοινωνώ με τους άλλους μέσα σε διάφορες καταστάσεις. Λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία. - Παράγοντες που επηρεάζουν την επικοινωνία στην οικογένεια, στο σχολείο, στην παρέα των συνομηλίκων. - Παραδείγματα και περιπτώσεις αποδοχής, αμφισβήτησης, κριτικής και απόρριψης. Συμπάθειες, αντιπάθειες, φιλίες και έρωτας. - Τα αίτια των συγκρούσεων στις διαπροσωπικές μας σχέσεις. Πόσο μπορούμε να ακούμε, να κατανοούμε και να σεβόμαστε τους άλλους. - Οι επιρροές που δέχομαι από τους άλλους όταν πρόκειται να πάρω μια απόφαση. - Σε ποιο βαθμό μπορούμε να διαφοροποιούμαστε από τους άλλους, να λέμε "όχι" και να διεκδικούμε το δικαίωμα της προσωπικής μας επιλογής. <p>Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πώς αντιμετωπίζω περιπτώσεις πίεσης από τους άλλους σε θέματα που αφορούν ριψοκίνδυνη συμπεριφορά, χρήση ουσιών και ερωτική συμπεριφορά. - Ο ανταγωνισμός και η βαθμοθηρία στο σχολικό περιβάλλον. <p>B) Η Σχέση Μου με το Περιβάλλον</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κοινωνικές και πολιτισμικές αξίες στην 	<p>Ανάπτυξη της δυναμικής της ομάδας.</p> <p>Παίξιμο Ρόλων,</p> <p>Ερωτηματολόγια, Έρευνα,</p> <p>Καλλιτεχνική δημιουργία,</p> <p>Δουλειά σε μικρές ομάδες,</p> <p>Ασκήσεις ελεύθερου συνειρμού</p>

	<p>εποχή μας. Πρότυπα, στερεότυπα και προκαταλήψεις που επηρεάζουν τις απόψεις μου και τον Τρόπο ζωής μου.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η επιρροή της διαφήμισης και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. - Δυνατότητες μόρφωσης, αθλητισμού και ψυχαγωγίας που μου προσφέρει το περιβάλλον μου. - Οι διαστάσεις του κοινωνικού ρατσισμού. <p>Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παραδείγματα και περιπτώσεις ατόμων με ιδιαίτερα προβλήματα εξαιτίας κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης, πνευματικής ή σωματικής μειονεξίας, διαφορετικών σεξουαλικών προτιμήσεων κλπ. 	
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

Στόχοι	Περιεχόμενο	Ενδεικτικές δραστηριότητες
<p>Στόχος της ενότητας αυτής είναι οι μαθητές να επεξεργαστούν θέματα που αφορούν τη σχέση τους με τη συνολική φροντίδα του εαυτού τους.</p>	<p>Η Συνολική Φροντίδα Εαυτού</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η μετάβαση στην ενήλικη ζωή. Πώς αισθάνομαι. - Επιθυμίες, διλήμματα και συγκρούσεις. Οι προσδοκίες των άλλων για μένα. - Προσωπικές επιλογές και αποφάσεις για το μέλλον. Τι αλλάζει: αποφάσεις που καλούμαι να πάρω, ευθύνες που καλούμαι να αναλάβω. Δυνατότητες και περιορισμοί (σπουδές, εργασία, γάμος). - Εξαρτήσεις, αυτονομία, σχέσεις εμπιστοσύνης. - Η φυγή, η βία, η αντικοινωνική συμπεριφορά ως τρόποι αντιμετώπισης δύσκολων συναισθηματικών καταστάσεων. - Στάσεις και συμπεριφορές σε θέματα υγείας και ασφάλειας. - Πώς αντιμετωπίζω τις δυσκολίες μου και πού μπορώ να απευθυνθώ. - Ελεύθερα θέματα συζητήσεων μαθητών <p>Σύνδεση με ειδικότερα θέματα όπως:</p> <p>Αλκοόλ και διαφήμιση Σύγχρονος τρόπος ζωής και διατροφικές συνήθειες. Καταναλωτική συμπεριφορά. Στερεότυπα και προκαταλήψεις στους ρόλους των δυο φύλων και στην αποδοχή διαφορετικών ατόμων. Αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και εξαρτήσεις (Ηλεκτρονικός υπολογιστής, ηλεκτρονικά παιχνίδια κ.λ.π)</p>	<p>Ανάπτυξη της δυναμικής της ομάδας.</p> <p>Προτείνουμε οι συναντήσεις Αγωγής Υγείας στη Γ' Λυκείου να έχουν τη μορφή ελεύθερων συζητήσεων σε θέματα τα οποία θα προτείνονται από τους ίδιους τους μαθητές με αναφορές και συνδέσεις κατά περίπτωση με τα ειδικά ζητήματα που έχουν ήδη αναφερθεί σε προηγούμενες τάξεις μέσα από το πρίσμα της συνολικής φροντίδας εαυτού.</p>

3. Οδηγίες για την εφαρμογή Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας

Ένα πρόγραμμα Αγωγής Υγείας μπορεί και πρέπει να προσφέρει ένα πλαίσιο στήριξης και αποδοχής για το μαθητή/-τρια. Έτσι το σχολείο, με αφετηρία την Αγωγή Υγείας, μπορεί να υιοθετήσει σταδιακά ένα ρόλο υποστηρικτικό και προληπτικό μειώνοντας τις πιθανότητες εκδήλωσης ακραίων μορφών συμπεριφοράς που θα εμπόδιζαν την προσπάθεια του μαθητή για αυτονομία και δημιουργική ζωή.

Για τους παραπάνω λόγους, τόσο το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού όσο και η μεθοδολογία και η στάση του συντονιστή-εκπαιδευτικού θα πρέπει να ευνοούν τη δημιουργία ενός κλίματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας στην τάξη. Είναι σημαντικό ο κάθε μαθητής να αισθάνεται ότι είναι μέλος της σχολικής τάξης-ομάδας, μέσα στην οποία θα νιώθει άνετα να εκφραστεί χωρίς το φόβο της ειρωνείας ή της απόρριψης.

Το περιεχόμενο ενός προγράμματος Αγωγής Υγείας θα πρέπει να διαπνέεται από ένα πνεύμα το οποίο δεν θα εκφοβίζει τους μαθητές ούτε θα κινδυνολογεί, δεν θα απαγορεύει ούτε θα απορρίπτει, δεν θα διδάσκει αλλά θα διαπαιδαγωγεί. Θα πρέπει να εξοικειώνει το μαθητή με ποικίλες καταστάσεις της ζωής και να τον βοηθά να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του και να αποκτά δεξιότητες έτσι ώστε να μπορεί να υιοθετεί θετικές στάσεις και συμπεριφορές στη ζωή του.

Μεθοδολογία

Η χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, η παραβατικότητα, η βία, η έφηβική εγκυμοσύνη, η σεξουαλική εκμετάλλευση και τα ατυχήματα είναι μερικά από τα φαινόμενα που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη κοινωνία και συνδέονται σε υψηλό ποσοστό με τη σχολική αποτυχία και διαρροή καθώς επίσης και με τον κοινωνικό αποκλεισμό και τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Η αντιμετώπιση αυτών των κοινωνικών προβλημάτων έχει άμεση σχέση με την ανάπτυξη ατομικών ικανοτήτων και κοινωνικών δεξιοτήτων.

Η σύγχρονη μεθοδολογία της Αγωγής Υγείας, δεν αποτελεί πλέον απλή ενημέρωση και μεταφορά γνώσεων σε εξειδικευμένα θέματα υγείας. Αντίθετα, αφορά στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για επιλογές που προασπίζουν και προάγουν την ψυχική και σωματική υγεία και την κοινωνική ευεξία, μέσα από την ενεργητική και βιωματική μάθηση.

Η ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων βασίζεται στη βελτίωση της αυτοπεποίθησης του ατόμου, και της δυνατότητας ως συνέπεια της ενδυνάμωσης των ικανοτήτων του να διαπραγματεύεται και να προβαίνει σε σωστές επιλογές.

Στη μεθοδολογία αυτή προτείνεται,

- η προσέγγιση της σχολικής τάξης ως ομάδας
- η εστίαση στην παιδαγωγική σχέση
- η ενεργητική ακρόαση ως τρόπος επικοινωνίας

Ως καταλληλότερο μοντέλο προσέγγισης προτείνεται το Ψυχοκοινωνικό, το οποίο εισάγει την έννοια των κοινωνικών δεξιοτήτων και αναπτύσσει:

- τρόπους επικοινωνίας
- τρόπους επίλυσης συγκρούσεων
- τρόπους λήψης αποφάσεων
- τρόπους συνειδητής επιλογής κ.ά.

Τα θέματα της Αγωγής Υγείας μπορούμε να τα κατατάξουμε σε εννέα βασικούς άξονες:

Ο πρώτος άξονας αποτελεί τη βασική θεματολογία κορμού, η οποία περιλαμβάνει την ψυχική υγεία-διαπροσωπικές σχέσεις. Οι υπόλοιποι οκτώ αποτελούν τα ειδικά θέματα όπως στοματική υγιεινή, διατροφή, σεξουαλική αγωγή-διαφυλικές σχέσεις, εξαρτησιογόνες ουσίες, κυκλοφοριακή αγωγή, ατυχήματα κ.α.

Η θεματολογία κορμού επικεντρώνεται στην επεξεργασία των ψυχοκοινωνικών παραγόντων που διαμορφώνουν τη συμπεριφορά και αναλύεται σε τρεις υποάξονες: ο εαυτός μου, η σχέση μου με τους άλλους, η σχέση μου με το περιβάλλον.

Τα θέματα που αναπτύσσονται στη βασική θεματολογία αποτελούν την ενιαία βάση για την επεξεργασία των επιμέρους ειδικών θεμάτων.

Τα ειδικά θέματα ενσωματώνονται στη βασική θεματολογία κορμού του προγράμματος με τη μορφή παραδειγμάτων, η επεξεργασία των οποίων επιτρέπει στο μαθητή να κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζεται και διαμορφώνεται η συμπεριφορά του σε συγκεκριμένα θέματα υγείας. Η επιλογή αυτού του τρόπου εισαγωγής των ειδικών θεμάτων γίνεται με το σκεπτικό ότι η απλή παροχή πληροφοριών δεν επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα εάν δεν συνδέεται με μια δυνατότητα του παιδιού να επεξεργαστεί την πληροφορία και να τη συνδέσει με τη γενικότερη στάση ζωής που έχει. Η αποσπασματική πληροφόρηση ενέχει τον κίνδυνο να προσεγγίζονται με γνωστικό και μαθησιακό τρόπο θέματα που έχουν άμεση σχέση με τη συναισθηματική και διαπροσωπική διάσταση της ζωής του ατόμου.

Η βασική θεματολογία αναπτύσσεται με μεθόδους ενεργητικής μάθησης όπως: ασκήσεις ελεύθερου συνειρμού, παίξιμο ρόλων, δουλειά σε μικρές ομάδες, καλλιτεχνική δημιουργία κ.λ.π.

Τα θέματα που αναπτύσσονται στη βασική θεματολογία του 1ου άξονα (Αυτοεκτίμηση, Ατομική ταυτότητα, Συναισθήματα, Επικοινωνία, Ενεργητική ακρόαση) αποτελούν την ενιαία βάση για την επεξεργασία των επιμέρους ειδικών θεμάτων. Τα παραπάνω θέματα είναι αλληλένδετα μεταξύ τους και θεωρείται αναγκαία η επαναλαμβανόμενη συσχέτιση ή αναφορά σε αυτά σε όλη τη διάρκεια εφαρμογής ενός προγράμματος σύμφωνα με τις ανάγκες των παιδιών κάθε ηλικιακού επιπέδου.

Παραδείγματα σύνδεσης ειδικών θεμάτων με τη θεματολογία κορμού:

Ο εαυτός μου -το σώμα μου-αλλαγές-σεξουαλική ωρίμανση-οι σχέσεις των δυο φύλων-προφύλαξη από το AIDS.

Η σχέση μου με τους άλλους-οι σημαντικοί άνθρωποι στη ζωή μου-η ομάδα των συνομήλικων-οι επιρροές που δέχομαι από την παρέα-χρήση ουσιών.

Η σχέση μου με το περιβάλλον-η επίδραση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης-πρότυπα και αξίες που προωθούνται-η διαφήμιση-το αλκοόλ-η βία-τα ατυχήματα.

Οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν προγράμματα Αγωγής Υγείας συνεργάζονται με τους Υπεύθυνους Αγωγής Υγείας της Δ/νσης Δ/θμιας Εκπαίδευσης.

Οι Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας έχουν τακτικές μηνιαίες συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς (συντονιστές των προγραμμάτων) όπου γίνεται συζήτηση και αξιολόγηση της εφαρμογής καθώς και διορθωτικές παρεμβάσεις για την επίλυση προβλημάτων. Οι Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας στηρίζουν τους εκπαιδευτικούς με ταχύρυθμα επιμορφωτικά σεμινάρια και προωθούν συνεργασίες των σχολείων με φορείς εξειδικευμένους σε θέματα Αγωγής Υγείας.

Οι Υπεύθυνοι Αγωγής Υγείας στο τέλος της σχολικής χρονιάς αποστέλλουν τις εκθέσεις τους εκτός από την Δ/νση Σπουδών Δ/θμιας του ΥΠΕΠΘ και στο Π.Ι.

Για τα προγράμματα Αγωγής Υγείας , μέχρι 15 μαθητές αναλαμβάνει ένας (1) εκπαιδευτικός . Πάνω από 15 μαθητές αναλαμβάνουν δύο (2) εκπαιδευτικοί .

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας γίνεται με πολλούς τρόπους. Ένα εργαλείο αξιολόγησης είναι τα ερωτηματολόγια τα οποία απευθύνονται στους μαθητές , τους εκπ/κούς, γονείς κ.ά.

Με τα ερωτηματολόγια μπορούμε να ελέγξουμε ποσοτικούς δείκτες (π.χ. πόσοι μαθητές συμμετείχαν αρχικά στο πρόγραμμα και πόσοι παρέμειναν ως το τέλος) και ποιοτικούς δείκτες (π.χ. στάσεις , συμπεριφορές), σε επίπεδο τάξης - ομάδας και σχολικής μονάδας.

Σημαντική είναι η καταγραφή και αξιολόγηση των παραγόμενων προϊόντων του προγράμματος, τόσο κατά τις επί μέρους συναντήσεις όσο και κατά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς οι ίδιοι οι μαθητές παρουσιάζουν το πρόγραμμά τους σε ολόκληρη την σχολική μονάδα.

Διδακτικό υλικό

Προτείνεται το υλικό του ΥΠΕΠΘ, το οποίο αφορά επτά (7) εκπ/κά πακέτα σε αντίστοιχες θεματικές ενότητες αγωγής υγείας για τις οποίες έχει τα πνευματικά δικαιώματα και έχουν εγκριθεί από το Π.Ι. Τα εκπ/κά πακέτα περιλαμβάνουν εκτός από το έντυπο υλικό βιντεοκασέτες, CD-ROM και Slides και είναι τα παρακάτω:

Ψυχική Υγεία Διαπροσωπικές Σχέσεις, Πρόληψη Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών, Διατροφή -Διατροφικές Συνήθειες, Σεξουαλική Αγωγή- Διαφυλικές Σχέσεις, Κυκλοφοριακή Αγωγή- Ατυχήματα, Στοματική Υγιεινή, Καρδιαγγειακά Νοσήματα-Φυσική Άσκηση.

Το τμήμα ύστερα από συζήτηση αποφαινεται ομόφωνα:

Εγκρίνει την εισήγηση της κ. Στάππα.

Στο σημείο αυτό έληξε η συζήτηση του 7ου/β θέματος της Η.Δ. και η συνεδρίαση του τμήματος.

Ο αναπληρωτής Προέδρου

Η Γραμματέας

Κ. Μουντάκης

Β. Κουσκουνέλου

